

STORTINGET

Representantforslag 236 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Bjørnar Moxnes

Dokument 8:236 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Bjørnar Moxnes om redegjørelse fra regjeringen angående avtale mellom det norske og amerikanske forsvaret om tilkobling av amerikanske militære sensorer på Space Norways satellitter

Til Stortinget

Bakgrunn

Den 4. juni 2018 ga Stortinget sin tilslutning til å gi et betinget tilsagn til Space Norway AS om egenkapital begrenset oppad til 139 mill. USD, slik at selskapet kan fullføre forhandlinger om å realisere et prosjekt for å etablere satellittbasert kapasitet for bredbåndskommunikasjon i nordområdene. Prop. 55 S (2017–2018) Space Norway AS og prosjekt for satellittkommunikasjon i nordområdene ble oversendt Stortinget 23. mars 2018 og behandlet i Næringskomiteen. Saken ble oversendt utenriks- og forsvarskomiteen for uttalelse, og næringskomiteen avga sin innstilling 28. mai 2018 (jf. Innst. 330 S (2017–2018)).

Etter at saken var ferdig behandlet i Stortinget, avdekket NRK at det forelå en avtale om samarbeid med USAs militære. Avtalen gjaldt blant annet militære sensorer som var tilknyttet amerikanske militære kommunikasjonsnettverk som blant annet benyttes av USAs atomubåter og droneprogram. Det fremgår av uttalelser fra militære og forsvarspolitiske kilder i USA at satellitter som bærer på USAs militære kommunikasjonsutstyr, er spesielt utsatt for angrep fra land som hevder å føle seg truet av amerikansk militært nærvær. Lederen

for USAs luftvåpen uttaler ifølge nettstedet Defence One at hensikten med å kople slikt utstyr på andre lands satellitter er å spre risiko og minske sannsynligheten for at amerikanske satellitter blir angrepet.

Da saken ble behandlet i Stortinget, ble følgende sagt om utenlandske aktørers mulige bruk av satellittene:

«Kapasiteten på satellittene vil benyttes av det norske forsvaret, allierte og internasjonale, kommersielle aktører.»

Verken i Prop. 55 S (2017–2018) eller komiteens tilrådning i Innst. 330 S (2017–2018) blir den spesifikke avtalen mellom det norske og amerikanske forsvaret nevnt.

Forslagsstillerne kan heller ikke se at regjeringen har informert Stortinget om dette via andre kanaler før saken ble ferdig behandlet. Forslagsstillerne mener videre dette er opplysninger av en karakter som ville vært av avgjørende betydning for komiteens mulighet til å gjøre en helhetlig behandling av saken. Forslagsstillerne mener Stortinget har blitt forelagt et mangelfullt informasjonsgrunnlag fra regjeringen i denne saken.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig redegjøre for Stortinget for vilkårene for tilkobling av amerikanske militære sensorer på Space Norways satellitter.

2. Stortinget ber regjeringen instruere Space Norway om å stille forhandlinger om å realisere et prosjekt for å etablere satellittbasert kapasitet for bredbåndskommunikasjon i nordområdene i bero inntil en redegjørelse om saken er behandlet i Stortinget.
3. Stortinget ber regjeringen sette som vilkår for betinget tilsagn til Space Norway AS om egenkapital at satellittene ikke tilknyttes utstyr som kan brukes til andre lands atomvåpensystemer.

12. juni 2018

Audun Lysbakken

Bjørnar Moxnes